

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. október 2.

1. Németország is jóváhagyta a készülő európai menekültügyi paktum tervezetét

Hónapokig tartó blokkolás után Németország is elfogadta az EU készülő menekültügyi paktumának válságrendeleti tervezetét. Ezt Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter jelentette be csütörtökön Brüsszelben uniós kollégáival folytatott megbeszélésén, amellyel német részről szabaddá vált az út az európai menekültügyi reform előtt. Ez azután vált lehetségessé, miután az ezzel kapcsolatos német kormányon belüli, hónapok óta tartó vitának Olaf Scholz (SPD) kancellár múlt hét szerdán véget vetett, gyors megegyezést sürgetve Nancy Faeser és Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter között, jelezve egyúttal, hogy Németországnak nem szabad veszélyeztetni az európai menekültügyi reformot.

A válságrendelet központi eleme a tervezett uniós menekültügyi reformnak, amelynek célja többek között az illegális migráció korlátozása. A reform értelmében a bevándorlás különösen erős növekedése esetén például lehetővé kell tenni, hogy meghosszabbítható legyen az az időszak, amely alatt az embereket a befogadóközpontokban lehet tartani, illetve ebben az esetben az elhelyezés és az ellátás színvonala is csökkenthető. Emellett bővíteni lehetne azoknak a körét, akik a tervezett szigorú határrendészeti eljárások alá esnének.

Brüsszelben a német kormány eddig azzal indokolta a rendeletjavaslat elutasítását, hogy ez a szabályrendszer lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy elfogadhatatlanul csökkentsék a menekültügyi eljárások színvonalát. Nancy Faeser hangsúlyozta azonban, hogy biztosítani kell, hogy a válságrendeletet csak kivételes esetekben alkalmazzák, miután a tagállamok minden egyes esetben minősített többséggel ahhoz hozzájárultak. A miniszter kiemelte továbbá, hogy válság esetén is biztosítani kell a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáférést, valamint az alapvető és emberi jogok tiszteletben tartását. Németország ezen felül további kivételeket is sürgetett, nevezetesen a gyermekek és a családok kivételét a válságrendeleti eljárásból, azonban ehhez nem érte el a szükséges többséget, így ezek nélkül is hozzájárul a jelenlegi tervezethez.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. A szövetségi kabinet elfogadta a gyermekek után járó alaptámogatás tervezetét

Hónapokig tartó vita után a szövetségi kormány elfogadta a gyermekek után járó alaptámogatás tervezetét, amely 2025-től a különböző állami juttatások – például a családi pótlék, a gyermekek után járó polgári juttatás és a gyermekpótlék – összevonását irányozza elő. Ennek célja többek között az, hogy a jobb áttekinthetőség és az egyszerűbb kérelmezési eljárások révén több ellátásra jogosult családot érjenek el a hatóságok és visszaszoríthassák a gyermekszegénységet. Ennek érdekében a

szövetségi kormány egy központi kapcsolattartó pontot, egy úgynevezett családi szolgálatot is létre kíván hozni. A tervezetet még a Bundestagnak és a Szövetségi Tanácsnak is el kell fogadnia, utóbbira leghamarabb 2024. február 2-án kerülhet sor. Mindazonáltal az SPD Bundestag-frakciója nem kívánja a tervezetet addig a szövetségi parlamentben tárgyalni, amíg a szövetségi kormány a törvénytervezet jogi formájának vizsgálatát nem zárta le, így annak 2025-ös hatályba lépése sem biztos még.

A gyermekek után járó alaptámogatás esetében a kabinet a 2025-től kezdődő első évben 2,4 milliárd euró többletköltségben állapodott meg az eredeti, Lisa Paus (Zöldek) szövetségi családügyi miniszter által követelt 12 milliárd euróval szemben. Számítások szerint ez az összeg az általános áralakulás kiigazítása és létminimum újraszámítása után 2028-ra közel 6 milliárd euróra is emelkedhet.

A miniszter szerint több évtizedes politikai vita után ez a szövetségi kormány megtalálta a választ a németországi gyermekszegénységre. Mindazonáltal több kritika is érkezett már szociális szervezetek részéről, mert az FDP nyomására a kabinet kizárta a menekült családokat ebből a jutatásból.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Bundeswehr: megegyezés izraeli rakétavédelmi rendszer vásárlásáról, miközben akadozik az új digitális rádiók használatbavétele

Németország a közeljövőben „Arrow 3”-típusú rakétavédelmi rendszert vásárol Izraeltól. A két ország védelmi miniszterei, Boris Pistorius (SPD) és Joav Galant Berlinben írták alá az erről szóló szándéknyilatkozatot. A két ország beszerzési hatóságainak vezetői emellett szerződést írtak alá a Németországnak szánt „Arrow 3” rendszerek gyártásának megkezdéséről is. Izraeli sajtóhírek szerint az izraeli történelem legnagyobb fegyvereladási üzlete keretében Berlin négy milliárd dollárt fizet a rakétavédelmi rendszer megvásárlásáért. A Szövetségi Védelmi Minisztérium szerint Németország körülbelül két éven belül szeretné elérni a kezdeti műveleti készenléteket, melynek keretében az összesen megvásárlásra kerülő három rendszerből egynek működőképesnek kell lennie. Az úgynevezett teljes képességet 2030-ra tervezik elérni.

A megállapodás megkötése az USA előzetes használatbavételi engedélyétől is függött (a rendszer kifejlesztésében több amerikai cég, köztük a Boeing is közreműködött) – Washington végül az elmúlt hónapban engedélyezte az üzlet megkötését. Ezt megelőzően, júniusban a Bundestag költségvetési és védelmi bizottsága is megszavazta a vásárlást, amit az Ukrajna elleni orosz háborúra válaszul elfogadott 100 milliárdos haderő-fejlesztési külön alapból (Sondervermögen) kívánja finanszírozni a szövetségi kormány. A rakétavédelmi rendszert a tervek szerint nem csak Németország légtérének a védelmére vetik majd be, hanem a NATO rakétavédelmi pajzsának részeként Lengyelország, Románia vagy a balti államok légtérét is védi majd ezen országok aktív bevonásával.

Mindemellett az elmúlt héten nemcsak örömteli hírek érkeztek a Bundeswehr háza tájáról. A Bundeswehr korábban 1,3 milliárd euróért rendelt digitális rádiókat egy német gyártótól, de a jelek szerint alapvető gondok vannak a tankokba, harcjárművekbe és teherautókba való beszerelésükkel - derült ki Andreas Schwarz (SPD), a Bundestag költségvetési bizottságának védelemért felelős megbízottjának jelentéséből. Jelenleg nemcsak a készülékek beépítésének technikai feltételei nem adták sok esetben, hanem a 13 ezer harcjárművet érintő korszerűsítési folyamat pontos ütemterve sincs kidolgozva – így Schwarz. A „Die Welt” szerint további problémát jelenthet, hogy alacsony akkumulátorkapacitással és nem megfelelő méretű generátorokkal rendelkező készülékek kerültek

beszerzésre. Az erről szóló szerződést még 2022 decemberében, Christine Lambrecht (SPD) szövetségi védelmi miniszterségének idején kötötte meg gyorsított eljárásban a minisztérium.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Zsugorodik a német gazdasági teljesítmény

A vezető gazdaságkutató intézetek a német gazdaság idei zsugorodására számítanak: A bruttó hazai össztermék (GDP) alakulására vonatkozó előrejelzésüket 0,9 százalékponttal, mínusz 0,6 %-ra csökkentették a 2023 tavaszi becsléshez képest. Ennek legfőbb oka, hogy az ipar és a privátszféra fogyasztása lassabban élénkül, mint amire tavasszal számítottak – mondta Oliver Holtemöller, a hallei Leibniz Gazdaságkutató Intézet elnökhelyettese. Az energiaárak 2022-ben bekövetkezett meredek emelkedése lefojtotta a pandémia miatti lezárásokat követő válságból való kilábalást, az infláció elszívja a háztartások vásárlóerejét, a legutóbbi kamatemelések pedig az építőipart terhelik – áll az intézetek által kiadott jelentésben. Ezeknek köszönhetően az üzleti hangulat az utóbbi időben ismét romlott, azonban ehhez a szövetségi kormány belső vitái által okozott politikai bizonytalanság is nagyban hozzájárult. A közgazdászok a következő évre vonatkozó GDP-növekedési előrejelzésüket mindössze 0,2 százalékponttal, 1,3%-ra csökkentették. *„Legutóbb az infláció miatt emelkedtek a bérek, az energiaárak csökkentek, és az exportőrök a magasabb költségek egy részét áthárították, így a vásárlóerő visszatér”* és ennek megfelelően a visszaesés várhatóan az év végére mérséklődik – áll még indoklásként a közleményben. A gazdaságkutatók továbbá arra számítanak, hogy a munkanélküliség idén mérsékelten, 2,6 millió főre emelkedik, 2024-re pedig enyhe csökkenést mutat majd. Kiemelendő még, hogy az intézetek most először figyelmeztetnek a Németországban megváltozott politikai légkör miatti gazdasági kockázatokra is. *„Jelenleg veszélybe kerül valami, ami a közelmúltig Németországban természetesnek számított”* – mondta Holtemöller. *„Nevezetesen egy olyan társadalmi légkör, amely a háztartásoknak és a vállalatoknak bizalmat ad abban, hogy társadalmunk alapvető szabályai általánosan elfogadottak, és hogy ezek az alapvető szabályok ezért a jövőben is fennmaradnak.”*

A gazdaságkutató intézetek közös előrejelzése a szövetségi kormány számára saját előrejelzéseinek alapjául szolgál, így egyúttal ez az adóbecslés alapját is képezi. Az előrejelzés elkészítésében a hallei IWH mellett az essen RWI, a müncheni Ifo Intézet, a kielői IfW és a berlini DIW vettek részt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Ismét Katarina Barley az SPD „európai” csúcsjelöltje

Az előző európai parlamenti választásokhoz hasonlóan a német szociáldemokraták listáját újból Katarina Barley, az Európai Parlament (EP) jelenlegi alelnöke, egykori SPD főtitkár, majd szövetségi családügyi, valamint igazságügyi miniszter vezeti majd. Az SPD pártelnökségének döntése értelmében a 2019-es választásokhoz hasonlóan megint Barley vezeti majd csúcsjelöltként a párt listáját – amelynek pontos összetételéről azonban majd csak 2024 januárjában dönt majd az elnökség. Az SPD deklarált célja az előző választási eredmény messzemenő felülmúlása, amikor is a szociáldemokraták 15,8%-kal minden idők legrosszabb EP választási eredményét érték el.

Az elmúlt négy évben Barley Brüsszelben és Strasbourghban végzett munkája során elsősorban a jogállamisággal kapcsolatos kérdésekben emelte fel szavát. Többek között kemény fellépést sürgetett

Orbán Viktor magyar miniszterelnökkel szemben, továbbá az utóbbi időben többször bírálta Manfred Weber (CSU) az Európai Kereszténydemokrata Néppárt (EPP) vezetőjét, amiért az meglátása szerint hajlandónak bizonyult tárgyalni a jobboldali populista politikusokkal. Weber „szándékosan nyitotta meg a párt jobb szárnyát a szélsőjobboldal felé, és ebből nem csinált titkot” – nyilatkozta Barley nemrég az Augsburger Allgemeine lapnak. Az SPD csúcsjelöltje szerint Weber az európai parlamenti választások után együtt akar működni a jobboldali populistákkal és egyes szélsőjobboldali politikusokkal az EPP pozíciójának erősítése érdekében.

Több német párt már korábban megnevezte saját csúcsjelöltjét. Az FDP listáját Marie-Agnes Strack-Zimmermann védelmi szakértő vezeti majd, míg a Baloldal Párt Martin Schirdewan pártelnököt, jelenlegi EP társfrakcióvezetőt jelölte. Az AfD elnöksége pedig júliusban Maximilian Krah EP-képviselő jelölése mellett döntött. Ezzel szemben Ursula von der Leyen (CDU) uniós bizottsági elnök még nem nyilatkozott esetleges újbóli megmérettetéséről.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. ARD DeutschlandTrend: A németek kétharmada kevesebb menekültet akar befogadni

Az elmúlt hónapok felmérései során kimutatott trendeket támasztja alá az ARD DeutschlandTrend legújabb közvéleménykutatása. A felmérés szerint a németek a tavaszi időszakhoz képest jóval szkeptikusabban látják a migráció kérdését: a megkérdezettek 64%-a mondta azt, hogy a bevándorlást inkább hátrányokkal hozza összefüggésbe, míg ezen válaszadók aránya idén májusban még 54% volt. Ezen felül 64% támogatná, hogy Németország kevesebb menekültet fogadjon be – 12%-kal többen, mint a májusi felmérésben. Ezzel összefüggésben a jelenlegi menekültpolitika is heves kritikával kénytelen szembenézni a lakosság részéről. A megkérdezettek mindössze 9%-a véli úgy, hogy megfelelően működik az elutasított menedékkérők kitoloncolását szabályozó jelenlegi rendszer. Emellett csak 14% gondolja úgy, hogy a menekültek munkaerő-piaci integrációja jelenleg „jól” vagy „inkább jól” működik. Társadalmi integráció esetében a válaszadók mindössze 16%-a gondolja úgy, hogy a jelenlegi politika a megfelelő módon segíti elő a kérdés megoldását.

A felmérés szerint a szövetségi kormánnyal való elégedettség továbbra is rendkívül alacsony. A megkérdezetteknek mindössze 19%-a mondta, hogy „elégedett” vagy „nagyon elégedett” lenne a kormánykoalíció munkájával. Ezzel szemben 70% inkább „kevésbé elégedett” vagy „egyáltalán nem elégedett” azzal.

A DeutschlandTrend felmérése szerint amennyiben most vasárnap szövetségi választásokra kerülne sor Németországban, úgy azt a CDU/CSU nyerné meg 28%-kal. Második helyen az AfD futna be 22%-kal, megelőzve a jelenleg 16%-on álló, kancellárt adót SPD-t és a 14%-on mért Zöldeket. Az FDP a megkérdezettek válaszai alapján a szavazatok 6%-ra számíthatna, míg a Baloldal 4%-os eredményével az öt százalékos bejutási küszöb alatt maradna. A szövetségi kormány tagjai közül egyedül Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter megítélése többségében pozitív – 51%-os támogatottsággal. A második helyen Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter áll 35%-kal, megelőzve Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminisztert (31%) és Olaf Scholz (SPD) kancellárt (27%). Friedrich Merz, a CDU vezetőjének támogatottsága jelenleg megegyezik a kancelláréval – az ellenzék vezére is 27%-os elfogadottsággal rendelkezik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Németországban az elmúlt években eltolódtak a szólásszabadság határai. A túlzott politikai korrektség, a véleményszabadság korlátozása, valamint azoknak diszkreditálása, akik az európai mainstream ellenében próbálnak gondolkodni és cselekedni, a nyilvános vitákban is tetten érhető. Hogyan érvényesül a média véleményformáló ereje és a politikai hatalom közötti kölcsönhatás Németországban? Milyen hatással van demokráciánk alapjaira, ha a morál győzedelmeskedik az érvek felett? Többek között erről lesz szó **2023. október 5-én 17.00 órától Prof. Dr. Andreas Anter és Prof. Dr. Dieter Schönecker** előadásán, amely a „Véleményhatalom és cancel culture” címet kapta.

További részletekért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

2023. október 8-án Németország népességének mintegy negyede járul majd választási urnákhoz a bajor és hesseni tartományi parlamenti választások alkalmával. A Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért élőben közvetíti a választásokat, eredeti bajor ételek és italok mellett **2023. október 8-án 17.00 órától a Scruton MCC (1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.) kávézóban**.

További részletekért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

A nemzetközi közvéleményt meglepte, milyen gyorsan eszkalálódott a lengyel-ukrán gabonaimport-vita, áttérjedve a fegyverszállítások területére is. Mint Dobrowiecki Péter, Intézetünk kutatási vezetője az M1 Világ c. műsorában kifejtette, a lengyel választási kampányban kell az okokat keresni.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Míg 2019-ben 16 537-en érkeztek, a Magyarországon élő német állampolgárok száma 2023-ban már elérte a 22 310-et – írta meg a Magyar-Nemzet korábban a Magyar-Német Intézet nemrég megjelent elemzésére hivatkozva.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Merre tart az Európai Unió? Milyen szerepe van az EU fejlődésében Németországnak? Ezen kérdéseket járta körbe Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Kossuth Rádió Jó reggelt Magyarország c. műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hua